EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2021/1600

2021 m. balandžio 29 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos maisto saugos tarnybos 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Europos maisto saugos tarnybos 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl Sąjungos pesticidų autorizacijos procedūros ([1]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0097/2021),

A. kadangi, remiantis Europos maisto saugos tarnybos (toliau – Tarnyba) pajamų ir išlaidų ataskaita ([2]), galutinis jos 2019 finansinių metų biudžetas buvo 80 736 785,59 EUR, t. y. 1,96 proc. didesnis, palyginti su 2018 m.; kadangi Tarnybos biudžetą sudaro daugiausia iš Sąjungos biudžeto gaunamos lėšos ([3]);

B. kadangi Audito Rūmai savo ataskaitoje dėl Tarnybos 2019 finansinių metų metinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) nurodo, kad gavo pagrįstą patikinimą, jog Tarnybos metinės ataskaitos yra patikimos ir jose nurodytos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. su malonumu pažymi, kad dėl 2019 finansiniais metais vykdytos biudžeto stebėsenos biudžeto įvykdymo lygis buvo 99,99 proc., t. y. nežymiai (0,01 proc.) mažesnis, palyginti su 2018 m.; be to, pažymi, kad mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 91,45 proc., t. y. šiek tiek (0,15 proc.) didesnis nei 2018 m.;

2. ragina Komisiją tinkamai pagrįstais atvejais suteikti Tarnybai priemonių rinkinį, kad ji galėtų panaudoti savo biudžetą darydama didžiausią poveikį, be kita ko, numatant galimybę ribotam laikotarpiui įdarbinti etatų planus viršijantį sutartininkų skaičių, su sąlyga, kad neviršijamas metinis Tarnybos biudžeto paketas, dėl kurio buvo sutarta; mano, kad numačius tokį lankstumą būtų galima paspartinti dėl padidėjusio darbo krūvio susikaupusių darbų skirtingose srityse atlikimą, nes visų pirma vėluojama dėl nepakankamų žmogiškųjų išteklių pajėgumų;

Veikla

3. pažymi, kad, siekdama įvertinti savo veiklos, ypač susijusios su mokslinės informacijos sklaida, pridėtinę vertę, Tarnyba taiko išsamų į veiklos rezultatus orientuotą valdymo metodą ir naudoja pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVRR); taip pat pažymi, kad Tarnyba naudoja kitus PVRR, siekdama pagerinti savo biudžeto valdymą; atkreipia dėmesį į tai, kad 2019 m. nė vienas rodiklis nebuvo išbrauktas ar įtrauktas;

4. su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į gerus Tarnybos pasiektus rezultatus, susijusius su dalyvavimu socialiniuose tinkluose, ir tai, kad 2019 m. buvo išnagrinėta daugiau kaip 500 klausimų dėl reguliuojamų produktų;

5. pažymi, kad 2020 m. Tarnyba, rengdama naują 2027 m. strategiją, atliko išorinį vertinimą, kad įvertintų dabartinės strategijos įgyvendinimo lygį ir užtikrintų, kad būtų integruotos papildomos iniciatyvos;

6. ragina Tarnybą tęsti savo paslaugų skaitmeninimą, nes tai padėtų mažinti biurokratiją;

([1]) Priimti tekstai, P8_TA(2019)0023.
([2]) OL C 107, 2020 3 31, p. 245.
([3]) OL C 107, 2020 3 31, p. 245.

7. su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į tai, kad Tarnyba dalijasi ištekliais ir vykdo bendrą veiklą su Europos cheminių medžiagų agentūra, Europos aplinkos agentūra, Europos vaistų agentūra ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru toje pačioje politikos sričių grupėje, vadovaujant Sveikatos ir maisto saugos generaliniam direktoratui, Aplinkos generaliniam direktoratui ir Informatikos generaliniam direktoratui; pažymi, kad Tarnyba aktyviai dalyvavo Europos Sąjungos agentūrų tinklo iniciatyvoje dėl bendrų paslaugų nustatymo, įgyvendinimo ir stebėsenos, dėl kurios taip pat buvo vykdoma tam tikra bendra veikla ir įgyvendinami projektai, ypač bendrų viešųjų pirkimų srityje; primygtinai ragina Tarnybą aktyviai siekti tolesnio ir aktyvesnio bendradarbiavimo su visomis Sąjungos agentūromis;

8. susirūpinęs pažymi, kad Tarnyba, kaip viena iš Sąjungos reguliavimo agentūrų, atsakingų už reguliuojamų produktų rizikos vertinimą, negauna pakankamai išteklių savo pareigoms veiksmingai vykdyti; primygtinai reikalauja, kad Tarnybai būtų suteikta pakankamai išteklių užduotims vykdyti;

9. pabrėžia, kad 2019 m. Parlamentas patvirtino 16 prieštaravimų dėl genetiškai modifikuotų (GM) augalų, skirtų maisto ir pašarų gamybai, importo; pabrėžia, kad viena iš šių prieštaravimų priežasčių – rizikos vertinimo, kurį atliko Tarnybos genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupė, trūkumai; primygtinai ragina Tarnybą nedelsiant imtis spręsti šį klausimą ir panaikinti minėtus trūkumus; kadangi šie trūkumai, be kita ko, apima neatliktą herbicidų liekanų, *Bacillus thuringiensis* (Bt) toksinų ir augalų sudėtinių dalių kokteilio efekto tyrimą, padidinto purškimo papildomais herbicidais poveikį bendram GM augalų saugumui ir tinkamo Bt baltymų toksiškumo tyrimo trūkumą;

10. palankiai vertina Tarnybos indėlį užtikrinant Sąjungos maisto ir pašarų grandinės saugą ir jos dideles pastangas teikiant rizikos valdytojams išsamias, nepriklausomas ir naujausias mokslines rekomendacijas klausimais, susijusiais su maisto grandine, aiškiai informuojant visuomenę apie Tarnybos darbo rezultatus ir nurodant, kokia informacija šie rezultatai grindžiami, taip pat bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais ir instituciniais partneriais, kad būtų propaguojamas maisto saugos sistemos nuoseklumas ir pasitikėjimas ja;

11. pabrėžia, kad 2019 m. Tarnyba baigė nagrinėti 838 klausimus pateikdama mokslines nuomones, technines ataskaitas ir pagrindžiamąsias publikacijas;

12. susirūpinęs pažymi, kad Specialiojoje ataskaitoje Nr. 2/2019 ([4]) Audito Rūmai nustatė, jog didėjantis paraiškų suteikti leidimą naujoms medžiagoms skaičius lėmė didelius vėlavimus, ypač reguliuojamų maisto ingredientų srityje; apgailestauja dėl to, kad valstybės narės ne visada pateikia Tarnybai duomenis, kurių reikia moksliniams vertinimams atlikti;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad Reglamentas (ES) 2019/1381 ([5]) (naujasis Skaidrumo reglamentas), kuriuo tiesiogiai reaguojama į sėkmingą Europos piliečių iniciatyvą „Glifosatui – ne“ (angl. „Stop Glyphosate“), buvo patvirtintas, siekiant padidinti rizikos vertinimo maisto grandinėje skaidrumą ir visų pirma pagerinti Tarnybos naudojamų tyrimų patikimumą, objektyvumą ir nepriklausomumą; pažymi, kad 2019 m. Tarnyba iš viso skyrė 3,03 etato ekvivalentų ir šiek tiek daugiau kaip 196 000 EUR savo nepriklausomumo ir interesų konfliktų valdymo politikai įgyvendinti;

Personalo politika

14. atkreipia dėmesį į tai, kad 2019 m. gruodžio 31 d. etatų planas buvo įvykdytas 97,81 proc., o iš 320 Sąjungos biudžete patvirtintų etatų (palyginti su 2018 m. patvirtintų 319 etatų) buvo įdarbinti penki pareigūnai ir 308 laikinieji darbuotojai; taip pat pažymi, kad 2019 m. Tarnyboje dirbo 131 sutartininkas ir 15 deleguotųjų nacionalinių ekspertų;

([4]) Specialioji ataskaita Nr. 2/2019 „Cheminiai pavojai mūsų maiste. ES maisto saugos politika mus saugo, bet susiduriama su sunkumais“ (OL C 21, 2019 1 17, p. 7).

([5]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1381 dėl ES vykdomo rizikos vertinimo maisto grandinėje skaidrumo ir tvarumo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 178/2002, (EB) Nr. 1829/2003, (EB) Nr. 1831/2003, (EB) Nr. 2065/2003, (EB) Nr. 1935/2004, (EB) Nr. 1331/2008, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) 2015/2283 ir Direktyva 2001/18/EB (OL L 231, 2019 9 6, p. 1).

15. patvirtina, kad lyčių pusiausvyra Tarnybos vyresniojoje vadovybėje yra tinkama, nes trys iš penkių vadovų yra moterys; vis dėl to pažymi, kad 15-os narių Tarnybos valdančiojoje taryboje yra keturios moterys; prašo Komisijos ir valstybių narių atsižvelgti į tai, kad svarbu užtikrinti lyčių pusiausvyrą skiriant savo narius į Tarnybos valdančiąją tarybą; susirūpinęs atkreipia dėmesį į Tarnyboje susidariusį geografinį disbalansą – 46,49 proc. visų darbuotojų yra vienos pilietybės; ragina Tarnybą imtis tolesnių priemonių ir užtikrinti didesnę geografinę pusiausvyrą, tačiau pripažįsta, kad pastangos buvo dedamos;

16. atkreipia dėmesį į tai, kad 2019 m. buvo leista įdarbinti šešis papildomus sutartininkus iš 25 prašomų darbuotojų, kad būtų atsižvelgta į padidėjusį darbo krūvį naujų maisto produktų ir didelės rizikos augalų vertinimo srityje; pažymi, kad Tarnyba paprašė dar labiau padidinti išteklius;

17. pažymi, kad Tarnyba patvirtino asmenų orumo apsaugos ir priekabiavimo prevencijos politiką; pripažįsta, kad Tarnyba surengė privalomus mokymo kursus darbuotojams ir vadovams, teikė konfidencialias konsultacijas ir savo intranete paskelbė pirmąją ataskaitą dėl priekabiavimo atvejų; taip pat pažymi, kad oficialią procedūrą gali inicijuoti tik darbuotojai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai; apgailestauja dėl to, kad 2019 m. Tarnyba pranešė apie penkis priekabiavimo atvejus, iš kurių trys buvo oficialūs ir du – neoficialūs atvejai; pažymi, kad buvo įdiegtos būtinos jų tyrimo procedūros ir kad nė vienu atveju nebuvo pradėtas teismo procesas; ragina Tarnybą pranešti, ar bus įgyvendintos kokios nors tolesnės priemonės siekiant užkirsti kelią būsimiems atvejams;

18. ragina Tarnybą toliau plėtoti savo etikos darbo vietoje programą „ethics@work“ ir parengti priemones, kuriomis būtų užtikrinama pranešėjų apie pažeidimus apsauga;

Viešieji pirkimai

19. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad Tarnyba pradėjo kompetentingo gydytojo paslaugų viešojo pirkimo procedūrą, kvietimą teikti pasiūlymus ir technines specifikacijas paskelbusi tik italų kalba, nepaisant to, kad Tarnybos darbo kalba yra anglų kalba; taip pat pažymi, kad kalbinės techninės specifikacijos, kurias turėjo pateikti konkurso dalyvis, neatitiko reikalavimų; su susirūpinimu pažymi, kad dėl to Tarnyba gavo tik vieną pasiūlymą; atkreipia dėmesį į Tarnybos atsakymą į Audito Rūmų nustatytą faktą ir į priemones, kurių ėmėsi Tarnyba, kad išvengtų šios nesėkmės pasikartojimo;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat skaidrumas

20. su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į esamas Tarnybos priemones ir nuolatines pastangas užtikrinti skaidrumą, interesų konfliktų prevenciją ir valdymą bei pranešėjų apie pažeidimą apsaugą; palankiai vertina *ex post* ir *ex ante* kontrolės priemonių, taikomų siekiant užkirsti kelią interesų konfliktams, veiksmingumą, nes jos padėjo išvengti 37 interesų konfliktų atvejų ir nustatyti aštuonias išvadas, ir kad pagal nė vieną iš nustatytų faktų nereikėjo imtis taisomųjų priemonių;

21. pažymi, kad Tarnyba teigia, jog atsižvelgė į Audito Rūmų 2017 m. ataskaitoje pateiktą pastabą dėl būtinybės stiprinti apskaitos pareigūno nepriklausomumą, tačiau Audito Rūmai mano, kad į šią pastabą vis dar nėra atsižvelgta; atkreipia dėmesį į Tarnybos atsakymą, kad apskaitos pareigūno nepriklausomumas nekelia abejonių, ir ragina Tarnybą kuo greičiau prašyti Audito Rūmų tai patvirtinti;

22. apgailestauja dėl to, kad, kalbant apie dvejų metų veiklos pertraukos laikotarpį, Tarnybos nepriklausomumo politika vis dar apima pareigą tikrinti ekspertų interesus atsižvelgiant tik į mokslinės grupės, į kurią ekspertas pretenduoja, įgaliojimus; nesutinka su Tarnybos teigimu, kad galiojanti politika – tai „tvirtas ir pažangus būdas išvengti galimų konfliktų“; dar kartą ragina nedelsiant atnaujinti šią politiką siekiant užtikrinti, kad ekspertų interesai būtų vertinami atsižvelgiant į bendrus Tarnybos įgaliojimus, kaip ne kartą ragino Parlamentas; primena Tarnybai apie tai, kad, siekiant išlaikyti Tarnybos ekspertų grupių nepriklausomumą, ji gali pasinaudoti bet kokiomis reikiamomis žiniomis, pasikviesdama ekspertus dalyvauti klausymuose, nesuteikdama jiems teisės dalyvauti grupės diskusijose ir rengiant išvadas;

23. apgailestauja dėl to, kad nelaikoma, jog Tarnybos kompetencijai priklausančių įmonių teikiamas mokslinių tyrimų finansavimas yra svarbus veiklos pertraukos laikotarpio atžvilgiu, jei susijusios sumos neviršija 25 proc. viso mokslinių tyrimų biudžeto, kurį valdo ekspertų ir (arba) jų mokslinių tyrimų grupė, ir kad ši riba taikoma atskiriems šaltiniams, o ne visiems privatiesiems šaltiniams bendrai; dar kartą ragina iš Tarnybos nepriklausomumo politikos išbraukti finansavimo ribą, atsižvelgiant į Parlamento nuolatinius prašymus šiuo klausimu; pabrėžia, kad nepriimtina, jog Tarnyba akivaizdžiai ignoruoja Parlamento susirūpinimą dėl šio Tarnybos nepriklausomumo politikos trūkumo;

24. ragina Tarnybą suderinti savo praktiką su Europos ombudsmeno 2020 m. gegužės 7 d. byloje 2168/2019/KR pateiktomis rekomendacijomis, visų pirma užtikrinant, kai būtina, galimybės uždrausti savo vyresniesiems pareigūnams eiti tam tikras pareigas pasibaigus jų kadencijai taikymą, nustatant kriterijus, pagal kuriuos apibrėžiama, kokiais atvejais darbuotojams draudžiama pereiti į privatųjį sektorių, informuojant kandidatus į aukštesnes pareigas Tarnyboje apie tuos kriterijus, kai jie kandidatuoja, ir įdiegiant vidaus procedūras, kuriomis būtų užtikrinta, kad tuo atveju, kai jos darbuotojas pereina į kitą darbo vietą, jis nedelsiant netektų prieigos prie konfidencialios informacijos;

Vidaus kontrolė

25. pažymi, kad 2019 m. buvo paskelbta Vidaus audito tarnybos galutinė žmogiškųjų išteklių valdymo ir etikos audito ataskaita, ir atkreipia dėmesį į tai, kad buvo pateiktos dvi labai svarbios pastabos: viena dėl įdarbinimo ir atrankos proceso trūkumų, kita – dėl laiko valdymo proceso trūkumų; pažymi, kad 2019 m. Vidaus audito tarnyba pradėjo mokslinių rezultatų maisto sudedamųjų dalių ir pakuočių srityje vertinimo ir patvirtinimo auditą;

26. pažymi, kad, atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją, Tarnyba dalyvavo Sąjungos agentūrų rizikos valdymo tarpusavio vertinime, kuris skatina keistis geriausia patirtimi;

27. palankiai vertina, tai, kad pagal Europos kovos su sukčiavimu tarnybos metodiką ir gaires atlikus vidaus rizikos vertinimą, Tarnyba visapusiškai įgyvendino savo kovos su sukčiavimu strategijos veiksmų planą; rekomenduoja Tarnybai atnaujinti savo kovos su sukčiavimu strategiją ir veiksmų planą, kad būtų sprendžiamas sukčiavimo rizikos, su kuria susiduria Tarnyba, klausimas, ir pranešti apie pažangą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;

28. ragina Tarnybą sutelkti dėmesį į savo išvadų rezultatų sklaidą plačiajai visuomenei;

Kitos pastabos

29. atkreipia dėmesį į Tarnybos pastangas užtikrinti ekonomiškai efektyvią ir aplinką tausojančią darbo vietą; ragina Tarnybą dėti dar daugiau pastangų ir vadovautis Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos gairėmis bei siekti didesnio tvarumo;

30. pažymi, kad Tarnyba priėmė naują integruotą politiką, apimančią informacijos saugumą, veiklos tęstinumą, saugumą, sveikatą ir saugą; palankiai vertina tai, jog pradėtas taikyti daugelio veiksnių tapatumo nustatymas, kad buvo toliau ribojamos privilegijuotojo naudotojo paskyros ir rengiami privalomi mokymai siekiant padidinti informacijos saugumą Tarnyboje;

31. pažymi, kad kitos su sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo susijusios pastabos, kurios yra horizontaliojo pobūdžio, pateikiamos jo 2021 m. balandžio 29 d. rezoliucijoje ([6]) dėl agentūrų veiklos, finansų valdymo ir kontrolės.

([6]) Priimti tekstai, P9_TA(2021)0215.